

Spørgsmål/svar om Arbejdsmarkedsbalancen

1. Hvad er formålet med Arbejdsmarkedsbalancen?

Formålet med Arbejdsmarkedsbalancen er at understøtte jobcentrene, a-kasserne og andre aktører i det daglige arbejde med de ledige. Ved brug af balancens informationer målrettes jobsøgning og andre tilbud mod de områder, hvor der er de bedste muligheder for job.

Formålet med Arbejdsmarkedsbalancen er at understøtte det daglige arbejde i jobcentrene, a-kasserne, hos andre aktører og i beskæftigelsesregionerne.

Balancen er et redskab i den aktive beskæftigelsesindsats, der er med til at sikre sagsbehandlere et godt grundlag for at kunne målrette indsatsen overfor de ledige og vise den ledige den kortest mulige vej til job. Balancen viser indenfor hvilke områder, den enkelte jobsøgende har de bedste muligheder for at komme i job.

Balancen danner herudover grundlag for en række beskæftigelsespolitiske ordninger fx voksenlærlinge - og flaskehalsordningerne, hvor der kun gives tilskud, hvis det er målrettet områder med gode eller rigtig gode jobmuligheder.

2. Hvad viser Arbejdsmarkedsbalancen?

Arbejdsmarkedsbalancen viser jobmulighederne på det regionale arbejdsmarked fordelt på 1.100 stillingsbetegnelser. Balancens jobmuligheder er kategoriseret i 'rigtig gode jobmuligheder', 'gode jobmuligheder' og 'mindre gode jobmuligheder' på baggrund data for udbud af - og efterspørgsel efter arbejdskraft.

Arbejdsmarkedsbalancen viser jobmulighederne for cirka 1.100 stillingsbetegnelser i hver af de fire beskæftigelsesregioner. Hver beskæftigelsesregion har sin egen balance.

Balancens jobmuligheder er kategoriseret i 'rigtig gode jobmuligheder', 'gode jobmuligheder' og 'mindre gode jobmuligheder'.

Kategorien '*rigtig gode jobmuligheder*' omfatter stillingsbetegnelser, hvor virksomheder har søgt forgæves efter arbejdskraft. Inden for disse områder er det på kort sigt relativt let at komme i job.

Kategorien '*gode jobmuligheder*' omfatter stillingsbetegnelser, hvor der er en lav ledighed og et stort antal jobåbninger, men hvor virksomhederne ikke har søgt for-

gæves efter arbejdskraft. Indenfor disse områder er der gode muligheder for at komme job, men der kan forventes en vis søgeperiode og bred geografisk søgning kan være påkrævet.

Kategorien '*mindre gode jobmuligheder*' omfatter stillingsbetegnelser, hvor der er en høj ledighed og få jobåbninger. Det betyder, at selv ved en bred geografisk søgning og en vis søgeperiode, kan det være svært at finde job inden for disse områder.

Til de tre kategorier er knyttet fem balancekategorier, der beskriver sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel.

Der er rigtig gode jobmuligheder, hvor der er 'tværgående og strukturel mangel på arbejdskraft', 'mangel på arbejdskraft' eller 'paradoksproblemer'. Der er gode jobmuligheder, hvor der er 'balance mellem udbud og efterspørgsel på arbejdskraft' og endeligt der er mindre gode jobmuligheder, hvor der er 'overskud af arbejdskraft'.

3. Hvordan bruges Arbejdsmarkedsbalancen?

Arbejdsmarkedsbalancen er en model, der sammenholder udbud og efterspørgsel inden for arbejdsmarkedets forskellige områder. Arbejdsmarkedsbalancen viser ikke konkrete ledige job, men fortæller den enkelte jobsøgende, hvor der er gode jobmuligheder.

Arbejdsmarkedsbalancen udarbejdes på baggrund af en række data for udbud og efterspørgsel for hele arbejdsmarkedet - både stikprøve- og registerdata. Bl.a. base-res vurderingen af efterspørgsel efter arbejdskraft på en landsdækkende undersøgelse, hvor 14.000 virksomheder, svarende til at ca. 50 pct. af den samlede beskæftigelse har angivet, indenfor hvilke områder og i hvilket omfang, de forgæves har forsøgt at rekruttere arbejdskraft.

Arbejdsmarkedsbalancen giver en generel vurdering af, hvordan jobmulighederne er inden for arbejdsmarkedets forskellige områder. Konkret kan man se, hvor der indenfor de enkelte erhverv er gode jobmuligheder, jobmulighederne for specifikke stillingsbetegnelser og hvilke stillingsbetegnelser, der giver mulighed for at bruge beskæftigelsespolitiske tilskudsordninger som fx voksenlærlinge- eller flaskehalsordningerne.

Balancen kan således hjælpe jobsøgende med at målrette jobsøgningen mod de områder, hvor der er gode muligheder for job. Balancen viser ikke konkrete ledige stillinger. For at finde konkrete jobopslag kan jobsøgende benytte sig af Arbejdsmarkedsstyrelsens Jobnet, hvor der i 2009 indtil videre har været ca. 10.000 ledige stillinger dagligt.

4. Hvor findes Arbejdsmarkedsbalancen?

Der er en fælles indgang til Arbejdsmarkedsbalancen på www.ams.dk/balance, hvor der linkes direkte til balancen på beskæftigelsesregionernes hjemmesider.

Arbejdsmarkedsbalancen findes på beskæftigelsesregionernes hjemmesider under menupunktet 'Arbejdsmarkedsbalancen'. Her ligger regionens egen balance og der er også mulighed for at se balancen for de andre beskæftigelsesregioner.

Der findes en fælles indgang til Arbejdsmarkedsbalancen på www.ams.dk/balance, hvorfra der linkes direkte til Arbejdsmarkedsbalancen på regionerne hjemmesider.

På de regionale hjemmesider kan man bl.a. søge på specifikke stillingsbetegnelser for at se deres jobmuligheder, og man kan se for hvilke stillingsbetegnelser, der er muligt at benytte en af de tilskudsordninger, der reguleres af balancen.

5. Hvorfor er Arbejdsmarkedsbalancen et vigtigt redskab i den aktive beskæftigelsespolitik?

Arbejdsmarkedsbalancen er med til sikre ledige den kortest mulige vej til job. Balancen bruges i det daglige arbejde i jobcentre, hos andre aktører og i a-kasser til at hjælpe ledige i deres jobsøgning med at finde de områder, med de bedste jobmuligheder. Endvidere bruges den til at sikre, at aktiveringstilbud sigter mod de områder, hvor jobbene er.

Arbejdsmarkedsbalancen bruges i den daglige beskæftigelsesindsats til at målrette jobsøgning og de aktiveringstilbud, den ledige modtager. Herigennem er den et vigtigt redskab i den aktive beskæftigelsesindsats, hvor den kortest mulige vej til job er målet.

Den ledige skal i sit CV angive mindst et beskæftigelsesmål, hvor der ifølge den regionale balance er gode eller rigtig gode jobmuligheder. Ligeledes skal den lediges jobplan og de planlagte aktiviteter i den, så vidt muligt være rettet mod områder med gode eller rigtig gode jobmuligheder.

Herudover bruges Arbejdsmarkedsbalancen til at regulere en række beskæftigelsespolitiske ordninger fx voksenlærlinge- og flaskehalsordningen. For alle ordningerne gælder, at et af kravene for at benytte ordningen er, at midlerne bruges indenfor områder, hvor der er gode eller rigtig gode jobmuligheder.

6. På hvilken baggrund er jobmulighederne i Arbejdsmarkedsbalancer kategoriseret?

Arbejdsmarkedsbalancen udarbejdes på grundlag af en række statistiske data, som viser udbuddet af og efterspørgslen efter arbejdskraft på det danske arbejdsmarked.

Arbejdsmarkedsbalancen udarbejdes på grundlag af en række statistiske data, som fortæller om udbud af og efterspørgsel efter arbejdskraft i regionerne.

Regionale data for virksomhedernes rekrutteringssituation, ledighed, beskæftigelse og jobåbninger kombineres for at foretage en objektiv kategorisering af hver af de ca. 1.100 stillingsbetegnelser.

7. Hvordan vurderer Arbejdsmarkedsbalancen hvilke områder, der efterspørger arbejdskraft?

Balancens vurdering af efterspørgslen efter arbejdskraft er baseret på en halvårlig undersøgelse, hvor ca. 14.000 danske virksomheder svarer på, om de forgæves har forsøgt at rekruttere nye medarbejdere

Balancens vurdering af efterspørgslen efter arbejdskraft er baseret på en halvårlig undersøgelse, som Arbejdsmarkedsstyrelsen foretager af danske virksomheders rekrutteringssituation. Undersøgelsen dækker ca. 14.000 virksomheder svarende til ca. 50 pct. af beskæftigelsen på det danske arbejdsmarked.

I undersøgelsen spørges virksomhederne, om de forgæves har forsøgt at rekruttere medarbejdere. Er dette tilfældet, angiver virksomhederne hvilke stillingsbetegnelser, det drejer sig om. Herved sikres, at de regionale balancer på et meget detaljeret niveau kan vurdere, hvor der er jobmuligheder.

8. Kan man som jobsøgende bruge oplysninger for hele beskæftigelsesregionen, eller burde man dele op på mindre geografiske områder?

Arbejdsmarkedsbalancen er opdelt i fire regionale arbejdsmarkeder. Det afspejler at, de ledige skal være mobile i forbindelse med jobsøgning. Selvom man ikke lokalt helt kan genkende det billede, balancen giver, betyder det ikke, at jobbene ikke er der. En daglig øget transporttid på blot 30 minutter øger antallet af mulige job markant.

I Arbejdsmarkedsbalancen er arbejdsmarkedet opdelt i fire områder, der svarer til beskæftigelsesregionerne. De regionale arbejdsmarkeder er et udtryk for, at ledige skal være villige til, at pendle efter arbejde. Selvom man ikke lokalt helt kan genkende det billede, balancen giver, betyder det ikke, at jobbene ikke er der. Fx. forventes en ledig at ville påtage sig kunne en daglig offentlig transporttid på op til 3 timer – og mere efter 3 måneders ledighed eller hvis personen bor i et område, hvor det er nødvendigt med længere transporttid end sædvanligt. Har personen har en

mellemlang – eller lang videregående uddannelse er der ingen øvre grænse, hvis det er nødvendigt, for at få ledige stillinger besat med kvalificeret arbejdskraft.

9. Afspejler Arbejdsmarkedsbalancens kategorisering af jobmuligheder den aktuelle situation på arbejdsmarkedet?

Undersøgelser viser, at Arbejdsmarkedsbalancen giver et godt billede af udviklingen på arbejdsmarkedet. Som det kan forventes i en periode med stigende ledighed er flere stillingsbetegnelser flyttet fra rigtig gode til gode jobmuligheder. Samtidig er antallet af stillingsbetegnelser med mindre gode jobmuligheder steget. Ca. 70 pct. af balancens stillingsbetegnelser har fortsat gode eller rigtig gode jobmuligheder.

Flere undersøgelser viser, at Arbejdsmarkedsbalancen giver et godt billede af udviklingen på arbejdsmarkedet - både i perioder med stigende og faldende ledighed.

Dette bekræftes af den aktuelle balance, hvor den stigende ledighed har medført, at flere stillingsbetegnelser er flyttet fra rigtig gode jobmuligheder til gode jobmuligheder – idet færre virksomheder forgæves har forsøgt at rekruttere arbejdskraft. Der er også blevet lidt flere stillingsbetegnelser med mindre gode jobmuligheder. Samlet er fortsat ca. 70 pct. af balancens stillingsbetegnelser indenfor områder med gode eller rigtig gode jobmuligheder. Det afspejler, at langt de fleste ledige fortsat kan finde arbejde, hvis de søger fagligt og geografisk bredt inden for områder med brug for arbejdskraft.

10. Hvordan sikrer beskæftigelsesregionerne, at de oplysninger om jobmuligheder, der er tilgængelige i Arbejdsmarkedsbalancen, svarer til de faktuelle forhold?

Arbejdsmarkedsstyrelsen og beskæftigelsesregionerne sikrer i fællesskab at kategoriseringen af jobmuligheder i Arbejdsmarkedsbalancen afspejler det aktuelle arbejdsmarked. Foreligger der regionale data eller analyser, der belyser specifikke områder, indgår de i grundlaget for kategoriseringen.

I forbindelse med offentliggørelsen af nye regionale balancer foretages en valideringsproces, hvor Arbejdsmarkedsstyrelsen og beskæftigelsesregionerne sikrer, at balancens kategoriseringer svarer til de faktiske forhold.

De regionale balancer er et redskab til at understøtte jobcentrenes indsats. Det er et supplement til den viden sagsbehandlerne har om de regionale arbejdsmarkeder. Der kan i perioder ske så store og pludselige ændringer, at det ikke nødvendigvis fuldt ud vil være opfanget i den aktuelle balance. I sådanne tilfælde sikrer sagsbehandlerne viden og den brede vifte af informationer om de regionale arbejdsmarkeder, beskæftigelsesregionerne stiller til rådighed, at kontakten med de ledige foregår på et velfunderet grundlag. Erfaringer viser, at allerede i den efterfølgende balance er efterslæbet indhentet.

11. Hvordan kan der være så mange stillingsbetegnelser under gode jobmuligheder, når vi befinder os i en lavkonjunktur?

Danmark har et fleksibelt arbejdsmarked med mange jobåbninger, hvor langt de fleste – selv i en lavkonjunktur kan få et job, hvis de søger fagligt og geografisk bredt. Det betyder, at selv under en lavkonjunktur som den nuværende, vil størstedelen af arbejdsmarkedet være kendetegnet ved gode eller rigtig gode jobmuligheder.

Danmark har et fleksibelt arbejdsmarked med mange jobåbninger, hvor langt de fleste – selv i en lavkonjunktur kan få et job, hvis de søger fagligt og geografisk bredt. Det betyder, at selv under en lavkonjunktur som den nuværende, vil størstedelen af arbejdsmarkedet være kendetegnet ved gode eller rigtig gode jobmuligheder.

12. Hvordan kan Arbejdsmarkedsbalancen sige, at der fortsat er gode jobmuligheder inden for områder, hvor ledigheden er steget voldsomt?

Virksomhederne efterspørger stadig arbejdskraft. Der er således fortsat job at få, men det tager typisk længere tid end tidligere. Det betyder, at man som jobsøgende i højere grad skal søge bredt både geografisk og fagligt og må forvente en lidt længere søgeperiode end tidligere. Gør man dette, er jobmulighederne fortsat gode.

Flere områder har oplevet kraftige stigninger i ledigheden det sidste halve år. Ledigheden er dog fortsat relativ lav. Efter en periode med meget lav ledighed og høj efterspørgsel efter arbejdskraft er arbejdsmarkedet nu ved at finde et mere normalt leje, hvor der i højere grad er balance mellem udbud og efterspørgsel.

Selvom ledigheden er steget i Danmark, efterspørger virksomhederne stadigvæk arbejdskraft. Den stigende ledighed betyder, at man som arbejdssøgende må forvente en lidt længere søgeperiode, men søger man fagligt og geografisk bredt, er mulighederne for job stadig gode.

13. Er Arbejdsmarkedsbalancen forældet, allerede inden den offentliggøres, når den bygger på gamle data?

Arbejdsmarkedsbalancens styrke er, at den baserer sig på faktuelle oplysninger om arbejdsmarkedet. Disse vil altid være forbundet med en vis forsinkelse. For at Arbejdsmarkedsbalancen kan give et reelt billede af udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet, er det nødvendigt at kombinere mange forskellige statistiske data. Modellens sammensætning tager hensyn til, at data er fra forskellige perioder, så modellen er i stand til at fange ændringer på arbejdsmarkedet.

Arbejdsmarkedsbalancens styrke er, at den baserer sig på faktuelle oplysninger om arbejdsmarkedet. Disse vil altid være forbundet med en vis forsinkelse. Alternativt skulle Arbejdsmarkedsbalancen baseres på forventninger og skøn.

For at Arbejdsmarkedsbalancen kan give et reelt billede af udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet, er det nødvendigt at kombinere mange forskellige statistiske data. Selvom ikke alle data er helt nye, gør modellens sammensætning, at Arbejdsmarkedsbalancen giver et godt billede af jobmulighederne på arbejdsmarkedet.

Det er blevet undersøgt, om der findes nyere og mere valide datakilder. Resultatet er, at det i dag ikke er tilfældet. Da der normalt er begrænsede ændringer på arbejdsmarkedet indenfor en så kort tidsperiode som en Arbejdsmarkedsbalance er gældende, har brugen af lidt ældre data normalt ikke have betydning for balancens billede af jobmulighederne.

14. Burde man ikke lave en oftere opdatering af Arbejdsmarkedsbalancen, så den er mere aktuel?

Arbejdsmarkedsbalancen offentliggøres halvårligt med de nyeste data, der er til rådighed. Da der sjældent ses markant ændringer på arbejdsmarkedet i løbet af en kortere periode, vil der ikke være et væsentligt forbedringspotentiale ved at offentliggøre Arbejdsmarkedsbalancen hyppigere. Hvis der opgøres en ny balance alt for ofte, kan det indgående kendskab til balancen hos jobcentermedarbejdere m.fl. forsvinde samtidig med at, troværdigheden bliver mindre. Der er således ikke umiddelbare fordele ved hyppigere offentliggørelse, tværtimod.

Arbejdsmarkedsbalancen opdateres halvårligt i juni og december. Under normale konjunkturer sker der ikke markante ændringer på arbejdsmarkedet i løbet af et halvt år.

En hyppigere offentliggørelse af balancen vil kunne føre til, at balancens brugere oplever så mange ændringer, at balancen mister sin troværdighed. Samtidig vil det indgående kendskab jobcentermedarbejdere m.fl. opnår til balancen forsvinde.

De forbedringer, en hyppigere offentliggjort balance vil medføre, forventes at være så små, at de næppe kan opveje den ekstra byrde, der vil være for de virksomheder, der leverer datagrundlaget for efterspørgslen efter arbejdskraft.